Rimaszombat 1915. februárius 14. Megjelenik minden vasárnap. 7. szám. — XXXVI. évfolyam.

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

Társadalmi és megyei érdekeket képviselő hetilap. — A Gömörvármegyei községi- és körjegyző-egylet hivatalos lapja.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Tompa Mihály-utcza 10. sz.
Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés; továbbá előfizetések, hirdetés, nyilttér és egyéb felszólalás.
Telefon-szám: 52. Telefon-szám: 52.

Felelős szerkesztő:
KOMÁROMY ISTVÁN.
Kiadó laptulajdonos:
ID. RÁBELY MIKLÓS.

Az előfizetés díja:
Egész évre . . . . . 10 korona.
Félévre . . . . . 5 korona.
Egyes szám ára: 20 fillér.
A hirdetés díja:
Egy háromhasábos petitsor térfogata . . . 20 fillér.
Nyilttér sora . . . . . 50 fillér.

A szerkesztőség kéziratot nem ad vissza, bélyegtelen levelet nem fogad el. — Vidéki levelezőink kéretnek, hogy közleményeiket péntek délig megküldeni sziveskedjenek.
A kiadóhivatal hirdetést és nyilttéri közleményt csak szombat délelőtti 10 óráig fogad el.

Világháború.

A hármas entente vetéseire nem jó idők járnak. Nem ugy értjük a dolgot, mintha akár Oroszország, akár Francziaország, akár Anglia döntő módon meg volna verve, vagy le volna tiporva. Nem, odáig még sok és fáradságos munka van hátra, mert az entente erős, a legyőzés nehéz feladat. Hanem azért ujabb időben ugy érezzük, hogy ezt a nehéz feladatot meg tudjuk oldani! Ez a bizalmunk pedig nem pusztán belső sugalmakon alapul már, hanem az egypár hónap óta történő tények elfogulatlan vizsgálatán.

Meg tudtuk állitani, föl tudtuk tartóztatni Oroszországnak rengeteg hadseregeit. A németekkel egyesülve pedig győzelmesen vissza tudjuk szoritani az oroszokat és előre tudunk nyomulni ellenük, habár ez az előnyomulás egyelőre sok küzdelembe és fáradságba kerül is nekünk és néha itt-amott egyidőre vissza is szorit bennünket az uj seregekkel megerősitett ellenség, de a tengeráradat uj meg uj hullámain végre is mi aratunk diadalt.

Ennek a folyton meg-megujuló tengeráradatnak dühös hullámaihoz hasonlit az oroszoknak kárpáti hadjárata, a melyen most rajta van az egész világ szeme és ez áll az események középpontjában.

Már 3 hónap óta elég komolyan és nagyobb, jelentékeny erőkkel törekednek az orosz seregek Magyarországba behatolni, de minden törekvésük meghiusul a határon belül, ott mindig föltartóztatják és nagy veszteségekkel kiverik őket. Karácsony óta megpróbálták már az egész északkeleti határ minden pontján a betörést s ha kiverték őket, ujra jöttek erősebb sereggel. Legutóbb már nyiltan és bevallottan a Kárpátok ellen indultak igen jelentékeny erőkkel, hogy igy ellensulyozhassák a németeknek Varsó felé haladó támadásait. De a mi erőink elegendők voltak az ő feltartóztatásukra és legujabban itt is együtt harczolnak velünk a szövetséges német csapatok és mindenütt győztesen haladnak előre. De a harczok azért még nem értek véget.

Bukovinában Erdély kapuját akarta megostromolni az orosz hadsereg szélső, erős balszárnya. Engedték Erdély kapujáig nyomulni s ott Erdély kapujában megverték előbb Jakobenynél, majd Kirlibabánál, azután az orosz sereg uj erősitéseket kapott, de ez sem tette jóvá a baját, ujabb, hatalmas vereségeket szerzett s most, hogy elkerülje a bekerités veszedelmét, két részre oszolva gyors futással menekül hadaink elől. Kiüritették már Szucsavát és Radautzot is, ugy hogy az ottlakó nép örömére Bukovina felét visszafoglalták seregeink.

Máramarosból Toronyánál kiverték az oroszt s Galicziában Viskownál verekednek vele. Kiverték Beregből is a Vereczkei szoroson át Galicziába. Ungból az Uzsoki szoroson kergették ki őket a galicziai Turka felé. Ugyancsak kiverték Zemplénből és Sárosból is a Lupkovi és Duklai hágókon, de most egy hét óta itt visszafordultak az oroszok igen nagy erősitésekkel s egy hét óta hatalmas ütközetet vivnak velük a mi seregeink a Duklai hágó körül. Ez ugyanis a mai időben az az ut, a melyen nagyobb sereg is bejöhet a Kárpátokon s az oroszok evvel akarták ellensulyozni a bukovinai és tarnowi vereségeiket, ezért támadtak itt makacsul, dühös erővel. De a mi seregeinknek sikerült ezt a hatalmas támadást is megállitani egy heti küzdelem után s most ők mennek át ellentámadásba, hogy az orosz sereget visszavessék és üldözzék Galicziába, a melynek fölszabaditása ezek után a sikerek után jelentékenyebben fog előhaladni.

Tarnowból a mieink főleg sikeres tüzérségi harczokat vivnak. Ugyanigy folyik a dolog Lengyelországban is a Nidánál, de annak felső folyásánál ugy látszik, már előnyomulás készül a mi részünkről, legalább Radom kormányzója óva inti a lakosságot, hogy ne utazzanak vasuton, mert ki tudja: visszajöhetnek-e?

Varsó körül titáni harczok folytak és folynak. A németek megujitották támadásaikat vehemens erővel s az oroszok is igen nagy erőket visznek itt a frontba, a melyek közt igen sok lovas csapat szerepel. A harczok igen véresek s a német sereg óriás erővel támadja Varsó védelmi vonalát, a mi érthető is, hiszen rajtuk van a császár szeme. Az itteni harczokról sokan azt hiszik, hogy azoknak czélja nemcsak Varsó bevétele, hanem talán az orosz czentrumot akarják a németek megsemmisiteni.

Keleti Poroszország határain Mlavánál és északon Gumbinnen táján az apróbb csaták nagyobbakká fejlődtek és normálisan folynak le, — mint a német főhadiszállás jelenti.

A nyugati barczteren szintén erősebb mozgolódások észlelhetők ugy az Argonneokban, mint a Vogézekben és különösen Flandriában, a hol az angol hadihajók ágyui is beleszólnak a harczba, sok kárt okozva a belga lakosságnak, a melyet nyomoruságában a német katonák látnak el élelemmel. Ezeken a vidékeken a poziczióharczokban hol a németek nyomulnak előre, hol a francziáknak sikerül egy-egy lövészárok elfoglalása, a melyért aztán a németek uj harczot inditanak. A francziák kezdik már unni ezt a lassu harczot, pedig egyedül ez óvta meg őket eddig fővárosuk elestétől és seregeik leveretésétől.

A németeknek az angolok ellen bejelentett kereskedelmi háboruja még csak február 18 án kezdődik, de azért számos angol hajó pusztulását és eltünését jelentik. Az északi semleges országok lapjai igazolva látják Németország eljárását, bár egyik-másik szintén veszteségektől tart a maga részéről. Az angolok és francziák óvintézkedéseken törik a fejüket. Szégyenletes dolog volna a nagy angol tengeri hatalomra, a világ urára, ha hajói a nemzeti önérzet elejtésével idegen semleges államok lobogói alatt futnának be Anglia kikötőibe.

A török-orosz hadjárat ujabban erősen a törökök javára fejlődik. Ujabb erős török csapatok érkeztek a kaukázusi

harcztérre s azok elől az oroszok visszavonultak a Csorok tájáról és igy Batum hires kikötővárost ujra ostromolják. A perza törzseken kivül már Afganisztán is csatlakozott a szent háboruhoz és egész hadserege német tisztek kiképzése mellett készül a harczra az angolok ellen Indiában. Igy mondják ezt legalább a jelentések.

A Szuezi csatorna mellett kemény napok várnak az angolokra. A török hadsereg földeritő előcsapatai már megérkeztek a csatorna mellé és csatározásokba fogtak. Ha a fősereg elhelyezkedik és a szállitmányok rendben lesznek, ott is elkezdik a komoly harczokat. Ezeket azonban csak február végével várják.

Békehangok ismét hallatszanak ittamott, de olyan megjegyzéssel, hogy még nem érett meg az idő a tárgyalásokra. Tehát még tovább ömlik a világháboru vérfolyama.

Városi közgyülés.

Rimaszombat város képviselőtestülete dr. *Kovács* László polgármester elnöklésével folyó hó 11-én közgyülést tartott, melyen a tisztviselőkön kivül jelen voltak: *Bodor* István, dr. *Baksay* Dezső, *Benyo* Béla, *Cseh* János, dr. *Kármán* Aladár, *Loysch* Ödön, *Lengyel* Pál, *Marikovszky* Géza, id. *Rábely* Miklós, dr. *Ráróssy* Gyula, *Rónay* Gyula, *Samarjay* János, *Stolcz* Zsigmond, *Szabó* József kozma, *Szabó* József mészáros, *Varga* Lajos, *Varga* István, dr. *Weinberger* Rezső, *Zachar* Gusztáv.

Dr. *Kovács* László polgármester a gyülést megnyitva, bemutatja *Hazai* Samu báró honvédelmi miniszterhez a hadiékitményes I. oszt. vitézségi éremmel való kitüntetése alkalmából a város nevében intézett következő üdvözlő iratot:

Nagyméltóságu báró Hazai Samu m. kir. honvédelmi Minister urnak Budapesten.

Szeretett hazánk ezer éves történetének mai nehéz és megpróbáltatásokkal teljes, de mégis dicsőséges és különösen katonai erényekben soha jobban nem bővelkedő napjaiban a biztos győzelem reményének legerősebb támasza az a köztudat, hogy megáldotta Isten nem etünket olyan vezérekkel, kik a mai nagy napokhoz méltó tudással s önfeláldozó hazaszeretettel irányitják az édes haza sorsát egy szebb jövő felé. Ennek a csalhatatlan köztudatnak kétségbevonhatatlan bizonyitékai azok a kitüntetések is, a melyek a nagy idők nagy embereit a legmagasabb trón zsámolyáról érik s mely kitüntetések a mai nagy napok hatása alatt élő magyar sziv örömforrásának egyedüli táplálói. Széles e haza minden polgárának szivét tiszta öröm hatja át ez alkalommal is, mikor a nagy napok nagy emberének, Nagyméltóságodnak méltó ujabb legfelsőbb kitüntetése a hir szárnyára kél, de talán sehol sem dobbannak a szivek az örömhir hallatára oly melegen, sehol sem árad a szivekből több tiszta melegség a méltóan kitüntetett felé, mint a mi városunkból, melynek megadatott az a szerencse, hogy békében nagygyá lett hü fia nagy maradt, sőt még nagyobb lett a vészben s viharban is!

Engedje meg Nagyméltóságod, hogy a haza minden lakójának öröménél melegebben átérzett igaz s őszinte örömünknek eme tiszteletteljes feliratunkban kifejezést adjunk s kivánjuk, hogy a veszélyekben megsokszorozódott becsü édes hazának védő szelleme őrködjék e nagy napokban Nagyméltóságod drága szellemi és testi ereje, épsége felett, hogy a most folyó nemzetfenntartó s ujjászülő titáni küzdelem szerencsés lezajlása után a legjobban megérdemelt kitüntetést a kiküzdött béke nyugalmában, a legmagasabb trón becsülésében s a haza minden polgárának legmélyebb tiszteletében még soká, nagyon soká élvezhesse!

Rimaszombat r. t. város egész közönsége nevében, 1915. február hó 6 án

teljes tisztelettel

Nagyméltóságodnak alázatos szolgája:

Dr. Kovács László, polgármester.

Erre a honvédelmi minisztertől következő távirati válasz érkezett:

Legfelsőbb helyen történt kitüntetésem alkalmából kifejezett jókivánatokért kérlek szülővárosom közönségének megtisztelő szives figyelmükért hálás köszönetemet tolmácsolni. *Hazai,* honv. minister.

A képviselőtestület tudomásul vette ezt, mire a Hungária-szálloda átalakitási ügyére vonatkozó közigazgatási bizottsági határozat terjesztetett elő.

A képviselőtestület ugyanis szótöbbséggel elhatározta, hogy megengedi a Deák Ferencz-utczai részen a kapu melletti magánlakásnak polgári étkezővel egybekötött bor- és sörcsarnokká való átalakitását s az u. n. emeleti buffet teremből 40 □-méternyi résznek magánlakássá átalakitás czéljára való elvételét, azonban ezt szükség esetén 30 napon belül visszaállitani tartozott volna a szállodás s a Rózsa-utczában lévő korcsmahelyiség beszüntetendő lett volna.

A felsőbb fórum a beadott felebbezés után megsemmisitette ezen határozatot, mert a forgalmas és szük Deák Ferencz-utczában ujabb korcsma nyitását a szabályrendeletbe ütközőnek tartotta annyival inkább, mert uj korcsmanyitásra engedély sem adható s a buffet terem sem használható fel más czélra. A határozat tudomásul vétetett.

A képviselőtestület az ipartestületi nyugdij részére 100 korona segélyt szavazott meg az 1915. évre.

Giba András és özv. Szőllősy Jánosné illetősége megtagadtatott, dr. *Gyikó* Ferencznek 4 évi itt lakás után az itteni illetősége elismertetett.

A mezőgazdasági munkák biztositása érdekében lapunk mult számában közölt földmivelési miniszteri leirat és az ezzel kapcsolatos alispáni rendelkezés felolvastatván, polgármester bejelentette, hogy a város határát bérlő rimatamásfaliakkal s a városi erdőmérnök utján a Baktipusztai gazdákkal tárgyalásokat folytatott s megállapitható, hogy a mezőgazdasági munkák ellátásában leginkább a kézi munkások hiánya jöhet tekintetbe, mert vetőmag van megfelelő mennyiségben s igavonó állat is van, azonban emberünk van kevés. A rimatamásfalviak készeknek nyilatkoztak a harczbavonultak tulajdonát és bérleményét képező földek megmunkálására s a baktiak is el fogják végezni a szükséges munkálatokat. Az itteni birtokosok és gazdák munkaerővel ellátása képezi a külö-

TÁRCZA.

Ne gúnyoljatok.

Jaj ne marjatok,
Hogy itthon vagyok,
Szivemben mélyebb ezerszer a seb,
Mint a mit csatán ejt hideg szurony;
S e seb fájdalma óh az se kisebb,
De azt én érzem, azt csak én tudom.

Ti a boldogok,
Kikkel ott robog,
A harcztér felé vivő szent vonat,
Mit éreztek ti, kik harczba szálltok,
Mit éreztek ti a zászló alatt,
Mikor a hüség esküt mondjátok?

Oh, mi szép lehet
Az ellen felett
Diadalmi tort ha ül a tábor!
S mindegyiteknek homloka ragyog,
A dicsőségnek napsugarától...
S én megalázva: én itthon vagyok.

Mikor a lelket
A roskadt termet
Nem követheti vágyai után,
Nem roskad e le időnek előtt,
Nem omlik-e le a belső tusán
Alátemetve minden szent erőt?!

Jaj ne marjatok,
Inkább szánjatok:
A tétlenségem lesz a megölőm:
Gyilkos erői az akarásnak,
Hogy nem dúlhatok künn a vérmezőn,
Szivemben mint a szú mélyen ásnak.

Telek A. Sándor.

A füleki lélekváltság.

A lélekváltság sem utolsó dolog a községben. Igaz ugyan, hogy csak amolyan a toronyból kimaradt harang, (hát a hol torony nincs?) és ott álldogál a templom előtt a szent Anna szobra mellett szép sudár tölgyfa oszlopon, miből olyan becsületes kutágas vált volna, hogy megirigyelné a legpátriárchálisabb hortobágyi itató kut is; s annak a sudár oszlopnak szép csengettyüalaku a teteje is, csucsán a kereszttel, mi a harang hitvallásának hovátartozandóságát hirdeti. Pedig ugy is tudnivaló, hogy pápista harang, mert hiszen a kálomistáknak nincsen lélekváltságuk: ha idvezül, idvezül; ha nem idvezül, arról a harang nem tesz.

Pedig nem addig van az. Az a kis harang másra is nagyon hasznos alkalmatosság. A füleki lélekváltság például egész legendás körben él. Van is hozzá jussa meg oka is. Azt beszélik, hogy hajdanán a várban hirdette hivogató szavával az ünnepet, de mikor Koháry őnagyságát (akkor még nem volt gróf) kiverték onnan Thököli kuruczai és a vele összeházasodott török hadak, valami alaguton — a mi Várgedét is összekötötte Fülekkel — kihordták a kincseket a várból és szanaszét a vidéken eldugdosták. Hát jól elrejtették. Máig se akadt rájok senki. De mégis. Ezt a kis harangot — ahogy beszélik — ugy találta meg szántás közben valami Dósa nevezetü füleki ember, valahol a Szentfalin; ki is csorbult az ekevastul, ahogy bele akadt. Ám azért olyan hangja volt, hogy kereste párját. Nem csoda, egy harmadrésze ezüst volt. Bezzeg mióta átöntötték, süket, mert a furfangos mester kifelejtette belőle az ezüstöt, gondolván, ugy se veszik észre azt azok a jámbor palóczok. Pedig annak az első harangnak magas volt az ára, hát kár volt elmismásolni a minőségét. Ugyis — ezt is ugy beszélik — mikor az egyik Bebek lakott a várban, ugy ezerötszáz körül, hát az rendelte azt a kis harangot. A mesternek megmutogatta az összes várbeli harangoknak a hangját, lelkére kötötte, igérettel és fenyegetéssel is, hogy olyan harangocskát akar, a melyik tulkiabálja valamennyit, amellett olyan szivhezszóló csengése legyen, elaltassa még a zivatart is, mert ezt ő háboruban vészharangnak akarja, békében meg ünneplő szent harangnak.

Akkor kellett is, mert gyakori volt a törökök vendégeskedése.

No hát hazament a mester, neki is látott a munkának, de rásült az istenadtára, hogy hajdu ő, ki nem ért a harangöntéshez. Nosza elkeseredett, neki adta magát a bornak. Igy ivott napokig, mikor egyszer beállit hozzá a legénye és jelenti, hogy készen van a harang. Ezen olyan éktelen dühbe esett, azt hivén, hogy a legénye gunyolni akarja, hogy annak mind a két szemét kiszurta. Csak mikor hazament látta meg, milyen igaztalan volt, ott volt a harang az állványon. A mint ráütött a fakalapácscsal, olyan bübájos hangot adott, mintha a menyország üvegcsengői visszhangoznának valahol Tihanyon; mikor meg aztán boszusabban nagyobbat ütött rá, ugy sirt, jajveszékelt, akárcsak egy elkárhozott lélek. Mig aztán a hangtól-e vagy cselekedetétől a mester megcsábult. A harangot pedig elvitte Bebek uram Fülekre. Hasznát is vette nem egyszer.

Mikor aztán pár emberöltő mulva ujra előkerült a földből, már nem volt többé az a bűvös szavu hirnök, a ki volt annak előtte. Csorba

nös gondoskodás tárgyát. — A vármegye nagybizottsága folyó hó 20-án fogja az intézkedéseket tárgyalni s a képviselőtestület *Samarjay* János nagy figyelemmel hallgatott szakszerü felszólalása után elhatározta, hogy dr. *Kovács* László polgármester elnöklésével bizottságot küld ki, mely a teendőket megállapitja. — A bizottság tagjai: *Samarjay* János, *Szabó* Elemér, *Sütő* István, *Fekete* Pál, *Cseh* János és *Mölczer* Gyula városi erdőmérnök.

A közgyülés ezzel véget ért.

A drágaság kérdéséről.

Sokat irtak és fognak is még irni a lapok erről a mindig aktuális kérdésről és a közhangulat nyomása alatt történnek hivatalos intézkedések is ennek a bajnak orvoslására, csakhogy sajnos, ugy, mint eddig: többnyire elkésnek egynehány héttel vagy hónappal.

Minden időben voltak olyan emberek, akik a maguk hasznát tolták a legeslegelső helyre, még akkor is, ha ez a haszonkeresés a közromlás nagymérvü előmozditásával járt. Kivált ilyen rendkivüli időkben akadtak mindig olyanok, akik a zavarosban halászni főfeladatuknak tekintették. Ezen nem is lehet csodálkozni, hogy akadnak olyanok, akik megpróbálják a gyors meggazdagodás utjait az alatt a jelszó alatt evezve kalózhajóikon, hogy „a pénznek nincsen szaga."

De a társadalomnak és a hatóságoknak ilyen időkben kétszeresen résen kell lenniök, hogy a visszaéléseket korlátozhassák és szigoru büntetéssel visszariaszszák oduikba a tisztességtelen üzéreket és olyan módokat kell kitalálniok, a melyekkel idejében megakadályozzák egyeseknek a köz rovására törekvő igazságtalan gazdagodását.

Lapunk szintén több izben felszólalt a növekedő drágaság ellen és azt sok tekintetben igazságtalannak találva, hatósági intézkedéseket sürgetett a visszaélések orvoslására. A legtőbb visszaélés abban rejlik, hogy némelyek egyes élelmi czikkekből nagyobb készleteket összehalmozva, arra spekulálnak, hogy később a szükség idején majd nagyobb haszonnal eladhatják az olcsóbban összegyüjtött készleteket, szóval befektetett tőkéjükért nem tisztességes nyereséget, de rendkivüli nagy uzsorakamatot szerezhetnek és igy rövid idő alatt fölgazdagodhatnak szükséget szenvedő embertársaik rovására.

Hogy csakugyan vannak ilyenek és ezek okozzák a liszt és kenyér, a zsir, hus és más élelmiszerek és szükségleti czikkek föltünő drágulását; annak mind több és több bizonyitéka kerül elő nemcsak a lapok folytonos és általános panaszaiban, hanem a főváros és egyes nagyobb városok hatóságainak hivatalos eljárásaiban, amelyeket konkrét panaszokra kellett inditaniok számos esetben az igazságtalan drágitók ellen. Az eseteknek javarésze azt bizonyitja, hogy a közszükség rovására gazdagodni óhajtók nem a szegény emberek sorából kerülnek ki, hanem olyanok közül, akik különben is százezrek és milliók fölött rendelkezvén, egyáltalán nem volnának rászorulva arra, hogy a köznyomorból még több hasznot huzzanak. Az ilyenek ellen okadatolva van a legszigorubb büntetés.

Hatóságaink azonban az államiaktól kezdve lassanként rájönnek arra, hogy az ilyen uzsorások ellen nincs más biztoz védekezési mód, mint a készletek kikutatása és összeirása, vagyis a hivatalos rekvirálás kényszere. Ez törheti meg egyedül a lisztuzsorát; ez fog segiteni a zsir, hus és más szükségleti czikkekkel üzött igazságtalan üzérkedések ellen is. Azért ennek általános behozatalát kérjük a hatóságoktól.

Kamarai ülés.

A miskolczi kereskedelmi és iparkamara f. hó 4-én, csütörtökön tartotta ez évi első teljes ülését *Pfliegler* J. Ferencz kir. tanácsos, alelnök elnöklete alatt. Az ülésen a tagok szép számban jelentek meg, köztük városunkból *Grózinger* Miksa is.

Pfliegler J. Ferencz melegen üdvözölte a megjelenteket s az ülést megnyitja. Majd szép beszédben ecsetelte a mai helyzetet, melyben ugy iparunk, mint kereskedelmünk, daczára a legsulyosabb megpróbáltatásoknak, oly fényesen megállta helyét. Inditványt terjesztett elő az iránt, intézzen a teljes ülés táviratot a miniszterelnökhöz, amelyben vitéz hadseregünk és a hü német szövetségesek iránti rendkivüli bizalmának adjon kifejezést. Ez előterjesztést általános helyesléssel fogadják.

A titkár jelentésében különösen kiemelte, hogy a mai sulyos helyzetben iparosaink, kereskedőink érdekében minden lehetőt elkövettünk. Különösen szükség volt erre a szállitási nehézségek elháritásánál s mondhatjuk, hogy a vasut mindenkor szivesen állott — a lehetőségekhez képest — segitségünkre, ami természetesen nem jelenti azt, hogy teljesen sikerült a nehézségeket leküzdeni, mivel ez a katonai szállitások miatt lehetetlen.

Következett a napirend. Tárgyaltatott Ózd község hetivásárain idegen árusitók megjelenésének korlátozási ügye, melyhez az ülés hozzájárult olyképen, hogy idegen árusitók minden második hónap hetivásárain jelenhetnek meg.

Gömör- és Kishontvármegye kéményseprési szabályrendelete elfogadtatott.

A napirend egyik kimagasló tárgya a m. kir. miniszterelnök leirata volt a kereskedők és iparosok segélyezése ügyében.

A szükséges adatok beszerzése alapján a segély összegét a kerületre nézve 60—65000 koronában állapitotta meg az ülés, továbbá elhatározza, hogy lépéseket tesz az iránt, miszerint a segélyakcziót annak idején maga a kamara, mint a viszonyokat legalaposabban ismerő szerv, intézze.

Tárgyaltatott *Nyustya* község hetivásárainak állatfelhajtással leendő kibővitése iránti kérelme, valamint *Klenócz* község helypénzdijszabása, melyet az ülés változatlanul elfogadott.

A kamara 1915. évi költségvetése változatlanul elfogadtatott, valamint jóváhagyja az ülés a hadikölcsön jegyzése ügyében tett intézkedéseket. A vármegyei ipartanácsokba az eddigi tagok ujból beválasztattak.

A moratorium kérdéses ügyében *Koos* Samu kir. tanácsos, alelnök felszólalása után az ülés ugy határozott, hogy felterjesztés intéztessék a moratorium rendeletekre nézve a kamarák meghallgatása iránt s e felterjesztés pártolás czéljából az összes kamaráknak küldessék meg.

*

Folyó hó 11-én nagy érdeklődés mellett ment végbe a kamarai elnök választása, melyen városunkból *Baksay* József, *Grósinger* Miksa és *Sichert* Károly jelentek meg.

A Kereskedelmi és Iparkamara teljes ülésén az összes iparos és kereskedő tagok egyhangu lelkesedéssel, szeretettel s tüntető lelkesedéssel választották meg elnökké edelényi *Koós Soma* királyi tanácsost, a miskolczi közélet e rokonszenves, agilis, érdemes tagját, ki eddig a kamara kereskedelmi szakosztályának élén fejtett ki eredményes tevékenységet. Minden közérdekü mozgalomnak lelkes szóvivője és a hol arra szükség volt a Kamara érdekében, egész energiáját és szakismeretét harczba vitte a közczél érdekében. Most, mint elnökre, nagyobb hatáskörrel az iparosság érdekei is az ő gondoskodására vannak bizva és a kamarai tagok egyhangu lelkesedése fényesen bizonyitja, hogy kezeiben a legjobb helyen vannak letéve a kereskedelem és iparos élet nagy érdekei. Méltó vezért kapott vele a Kamara, a mely nemcsak helyi intézmény, hanem Gömör- és Hevesvármegyék kereskedelmi és ipari érdekeit is képviseli. Nehéz és válságos időben foglalja el Koós Soma a Kamara elnöki székét és az ő kitünő tudása, széles látóköre és gazdag tapasztalatai megtalálják azt a helyes utat, a melyen a Kamarát vezetni és irányitani kell és meg fogja találni azokat az eszközöket, a melyek a kereskedelem és ipar érdekeinek hathatós védelmére szükségesek.

A miskolczi Kereskedelmi és Iparkamara eddig is első helyet foglalta el az ország hasonló intézményei között. Ebben pedig nagy érdeme volt a vezetőségnek, kiváltképen dr. *Sugár* Ignácznak, a kamara érdemes és jeles titkárának, a kinek közgazdasági munkássága

---

volt. De a többinél még mindig különb volt, mert olyan panaszos, olyan siró, néha meg olyan riasztó hangot adott, hogy az embernek a veséjéig hatott, a szerint, hogy milyen alkalomra hurták meg és ki hurta. Lakik ott a templom előtt, a kiket csak ugy hivnak, hogy: Petyiek; hát ha azok valamelyike hurta, már a hangjáról meg lehetett tudni, mire szól. Hiába mondják, a harangozáshoz is kell tudomány, mert a kit nem ismer a harang, annak a kezében csak kong, egyhangu melankóliával, mint a kolomp, mig ha mestere fogja, másként riadoz, ha tüz van; másként ha felhő elejébe harangoznak; és másként, ha valaki meghalt. Olyankor még azt is meg lehetett tudni, ember halt-e meg vagy asszony, gyerek-e vagy lány. Az embernek három hosszu vers járt, az asszonynak két hosszu; a gyereknek három rövid, a lánynak két rövid. Időmultával ezt is kiforgatták s most a gyereknek annyi jár, mint a lánynak vagy asszonynak.

Mikor pedig a felhő elejébe harangoztak, volt csak a riadalom. Olyankor kirakták még a kálvinisták is a lapátot meg a szénvonót az ajtó elejébe, a fejszét fokára állitották, hogy az éle a felhőknek álljon. Hát el is ment a felhő sokszor, elhordta a szél. Csak egyszer emlékszem rá, hogy olyan bőven hullott az áldás, hogy a harangozó Petyi Pista ott hagyta a kötelet, s a határban szalagokra hasogatta a virágjában lévő kukoricza levelét a dió nagyságu jég; a babot, a krumplit meg ugy lepaskolta a sárba, hogy sohasem kelt fel többet. Hiába rakták ki az udvarra még a pemetét is.

Mondják is, hogy egyszer egy rongyos ember kifakadt a harangozás ellen, hogy „csak az a kis kutya ne ugatna, majd meglátnák a fülekiek, mi lenne." Az volt a garabonciás. Jó, hogy ez a fajzat kiveszett, mert az uj harang aligha birna a mesterkedése ellen valamit is tenni.

De a legérdekesebb viselt dolga a kis harangnak az az esete, mikor élő ember lelkét mentette meg. Boldogult apám beszélte, valamikor az ő gyerek korában esett meg, hogy egy Venik nevü ember valamin összekülönbözött a feleségével és nem a legkeresztényibb módon adott kifejezést a nézetkülönbségének. Az egyik akkori Petyi éppen arra ment a ház előtt, mikor az asszony rémes sikoltással kibukott a küszöbön, a hol a feldühödött Venik csak tovább folytatta a kézzelfogható magyarázatot. Nosza fogja Petyi bácsi a kötelet, el huzza a becsületes két verset. Az emberek összeszaladnak: ki halt meg? Ki tudja?

— Még él, de ha nem mentek segélyére, Venik agyonüti a feleségét.

A megriadt emberek mind odafutottak. — Venik megijedt a sok tanutól, abbanhagyta a munkát, sőt ágyba fektette jól ellátott párját.

Igy mentette meg a füleki kis harang az egyik embert a haláltól, a másikat az elkárhozástól.

Derék kis harang volt az. De már vége.

Telek A. Sándor.

nevével együtt a Kamaráét is országosan ismertté tette. Ez értékes munkatársat az uj elnök is maga mellett találja és együttmüködésüktől még sok közhasznu eredményt kell várnunk a kereskedelemre és iparra.

Az uj elnököt *Baksay* József kereskedelmi tanácsos (Rimaszombat) és *Sulán* Ödön (Rozsnyó) a kültagok nevében üdvözölték meleg szavakkal.

Harcztéri levél.

Márkus Dénes giczei körjegyzőhöz Márkus Andor hős honvéd százados atyjához érkezett egy levél és annak kiséretében érdekes leirás a déli harcztéren lefolyt fényes sikerü ütközetről. A levél és leirás igy szól:

„Igen tisztelt Jegyző ur!

Végtelen örömömre szolgált, hogy a napokban kedves fiától, az én szeretett századosomtól egy lapot kaptam. Irja, hogy nagy beteg, de hiszem, a jó Isten meg fogja segiteni, erre kérem is és szerencsésen felgyógyul.

Ha módomban áll, meglátogatom. Addig is irni fogok neki, bizonyára jól esik neki, hogy gondolok reá.

Egyben köszönetet mondok Jegyző urnak is, hogy szives közremüködésével lehetővé tette, hogy az én kedves százados uramat feltalálhassam, ha csak levél utjan is. Hálából háborus élményeinkből egy epizódot irok itt le, október 28-iki szerb támadást, melyet századunk fényesen visszavert.

Ez még jó részben a harcztéren készült. Itthon átdolgoztam, de a közbejött események — operáczió stb. — miatt csak most áll módomban szolgálni vele.

Ismeretlenül is őszinte tisztelője:

Kálosa, 1915. január 21.

Kosóczki Lajos tanitó, e. é. önkéntes."

*

Egy szerb zászlóalj támadásának hősies visszaverése, a 30-ik honvéd gyalogezred 11-ik századával, a kulistei magaslatokon 1914. év október hó 28-ikán, MÁRKUS ANDOR honvéd százados vezetése és parancsnoksága alatt.

Két hete körülbelül, a leggyönyörübb őszi időben volt részünk. Valósággal meleg napok jártak ránk. A napsugarak utólsó erőfeszitése volt ez. De jó volt, mert a négyheti esőt, havat hideget valamennyiünk megelégelte már. A jóból is megárt a sok, hát még a roszból. Vágyakoztunk jobb idők után, hogy ne legyünk kénytelenek sárban, vizben feküdni, járni. Isten meghallgatta annyi magyar honvéd kérését.

Ezen időtájt zászlóaljunk feladata volt K. magaslaton levő erődvonalat 2 2 századda megszállva tartani. A 2 2 század 48 óránkint váltotta egymást.

Ment ez simán körülbelül két hétig, annyi ideje volt, hogy zászlóaljunk ide rendeltetett, semmi különösebb inczidens. A napi szokásos lövöldözéseket számba se vettük, hisz élni sem tudtunk volna, ha egy kis ágyutüzzel füszerezett puskaropogást nem hallunk. Leszámitva egy-két véletlen sebesülést, nem történt semmi, folyt minden a maga medrében.

Pár napja szokatlan csend az ellenség részéről. Mig eddig napközben ugy lövöldöztek, mindha minden szerb egy egy töltényegyáros volna, addig most szinte megnémultak, mintha itt sem volnának. Pedig itt voltak.

Kezdetben persze furcsa volt ez a mi puskaropogáshoz és ágyudörgéshez szokott fülünknek, de különösebb ügyet nem vetettünk rá. Harmadik-negyedik nap azonban már kezdtük találgatni, hogy mi lehet ennek az oka. Épen tartalékban lévén, ráértünk. Olyanféle hangulat vett erőt rajtunk, mint mikor nyáron a rekkenő hőség után várjuk a zivatart. Minél elviselhetetlenebb a hőség, annál elemibb erővel tombol a vihar. Ugy történt ez nálunk is. Ekkor már sejtettük, hogy valami lappang a nyomasztó csend alatt.

Századparancsnokunknak is fölöttébb gyanus volt ez a hosszu hallgatás. Erre más dolgunk nem lévén, összeült a hadi tanács: századosunk, a szakaszparancsnokok s én, mint irnok. Ez erre magyarázta, a másik azt hitte. A végén mégis oda lyukadtunk ki, hogy a szerbek támadni fognak. Feltevésünket igazolni látszott azon körülmény is, hogy épen erre az időre esett a törökökön Kumanovnál aratott győzelem évfordulója. Valószinünek tartottuk, hogy a szerbek ezt méltóképen fogják megünnepelni.

Sejtésünk valóra vált.

Századunk október 27-én 48 órai pihenés után bekerült ismét a tüzvonalba. Alig ragyogtak az égen a csillagok, mikor századunk parancsnokunk szavára sorakozott és elindult elfoglalandó K. magaslaton a számunkra kijelölt legexponáltabb védőszakaszt. Máskor minden különösebb érzés nélkül tettük ezt, mert nem most mentünk oda először; most azonban éreztük, hogy valami történni fog, mig mi benn leszünk. Iparkodtunk, hogy a felváltás még a sötétség leple alatt megtörténhessék. Ment is minden simán, mert hisz a felváltás lefolyása már előre meg volt beszélve. A parancs az volt, hogy nappalra a századnak csak egy szakasza foglalja el a védővonalat, egy szakasz a rajvonal mögötti fedezékben századtartalék, egy szakasz hátul zászlóalj, egy szakasz dandártartalék viszonyban állitandó fel.

Ugy is történt. Alig láttuk a hajnali csillag halványuló fényét, mire a felváltás minden baj nélkül végbe ment. Mindenki elfoglalta az ő megszokott és ismerős helyét. Nemsokára a nap is felbukkant, tündöklő sugaraival bearanyozva a tájat. E kép láttára elfelejtette az ember azt is, hogy az ellenségtől alig van 200—250 lépésre.

Ez a nap is, mint a többi előző, minden zavaró inczidens nélkül mult el. Zavartalanul költöttük el napi „menázsin"-kat és irogattunk leveleket oda, ahol nem is sejtik, milyen helyzetben vagyunk: haza.

Október 28-án ismét szép verőfényes napra virradtunk. Azonban nem gyönyörködhettünk benne sokáig. Igaz, hogy 9 óráig délelőtt nyugodtak voltunk, de 9 óra felé megérkezett a vihar szele, az ellenséges ágyuk hosszu hallgatás után kezdtek müködni. Előbb egy egy lövés dördült el, később már sürübben, majd mintha a pokol furiái szabadultak volna fel, szakadatlan egymásutánban. Keresték tartalékunkat, de persze nem találták. Az egész magaslatot és a völgyeket a gránátok, srapnellek menydörgésszerü hangja tölti be. Konyhánk iszonyu nehézségek között, de legnagyobb örömünkre mégis megérkezett. Ebéd alatt az ellenséges tüzérség szolgáltatta a zenét. Igy legalább nem volt egyhangu.

Ebéd után már rajvonalunkat is kezdték „puhitani", de eredmény nélkül; derék honvédeink szilárdul állották helyüket.

Délutáni nyugalmunkat 3 óra körül egy küldöncz zavarta meg, ki lélekszakadva jött és jelentette századosunknak, hogy a szerbek támadnak. Nem volt vesztegetni való időnk egy pillanat sem. Egyszerre talpon volt mindenki. Századosunknak harsány parancsszava hallatszott: „A századtartalék rögtön vonuljon be a rajvonalba! Hol van K.?" „Jelen százados ur!" „Szaladj hátra, hogy a zászlóalj és dandártartalék azonnal jőjjön fel!" Erre én egy pillanatig sem habozva és nem törődve a körülöttem fütyülő és lecsapódó ágyu és puskagolyókkal, futottam a két szakasz tartalékért. Alig mult el pár percz és benn voltak a rajvonalban.

A vihar ekkor már elemi erővel dühöngött. A szerbek rettentő hevesen támadtak, nem takarékoskodtak a tölténnyel. De a mieink sem maradtak adósak. Gyilkos tüzzel fogadták a szerbeket. A levegőt a gyalogsági és géppuskák ropogásának szakadatlan lánczolata és ennek nyomában keletkezett átható, fojtó puskaporszag töltötte be. A pokoli zaj felülmult minden képzeletet. Ha nem lettünk volna már hozzászokva, azt hihettük volna, hogy a végitélet órája ütött. A roppant zajtól nem hallottuk egymás szavát. Tüdőnk és hangszálaink teljes megerőltetésére volt szükség, hogy egymás szavát megértsük.

A harcz zajában az intézkedések megtétele után századosunkkal egy a fődözéksor melletti futóárokban huztuk meg magunkat. Féltve őriztük, jobban mint magunkat. Testünkkel takartuk és bármelyikünk inkább szivesen meghalt volna, csakhogy neki baja ne essék. Vitéz honvédeinknek nem volt szükségük több parancsra, tudták már, mi a kötelességük. Meg is feleltek neki fényesen. A tüzelés után itélve, látszott, hogy keményen állják a sarat és hogy állásukat készek az utolsó csepp vérig védelmezni.

Külön meg kell emlékeznem arról a szakaszról, melyet legelőször ért a támadás. Legnehezebb munkája ezeknek volt. Nekik kellett a támadást fenntartani és a harczot felvenni, mig a tartalékok bejönnek.

Hősiesen tartották is magukat. A szerbeknek nem sikerült a védővonalat áttörni, daczára, hogy tulnyomó erővel támadtak századunk ellen (lehetett körülbelül egy zászlóalj). Azért a tartaléknak is kijutott a munkából, volt mit lőni. Osztogatták is honvédeink bőven a halált. Már készen voltunk, hogy szuronyra mennek, de erre már nem került sor. Háromnegyed négy felé már kezdett a tüzelés gyérülni. A szerbek részéről mind kevesebb és kevesebb lövést hallottunk. Beletörött a fába a fejszéjük.

Számtalan halott és sebesült hátrahagyásával eszeveszett futásban kerestek menedéket, kisérve a mieink golyói által. Nem használt sem a kardlapozás, sem a botozás, nem volt többé hatalom, amely ujabb támadásra kényszeritse őket.

Látni kellett volna honvédeinket a harcz után, mint lángolt az arczuk a gyönyörüségtől és az örömtől. Mindegyik egy-egy hős volt e perczben. Látszott, mint duzzad a mellük a büszke örömtől, hogy végre annyi elesett és megsebesült bajtársukért méltó bosszut állhattak. Nem mondta egyik sem, de annál többet beszélt szemük: „igy viselkednek a magyar honvédek."

K. L.

Gyámhatósági védelem.

A harcztéren elesett, megsebesülés vagy hadi fáradalmak következtében elhalt katonai egyének és ugyanily körülmények közt elhalt, katonai kötelékbe nem tartozó, de a mozgósitott fegyveres erőt követő polgári egyének kiskoru gyermekeinek gyámhatósági ügyeit, továbbá az eltünteknek (hadi fogságba jutottaknak) és kiskoru gyermekeiknek gyámhatósági ügyeit a belügyminiszteri körrendelet, a gyámügyi közigazgazgatás különös védelme alá helyezvén, városi árvaszékünk az ebből reá háruló nagy feladat és nemzetfentartó munka fontosságát teljesen átérezve s tudatában annak, hogy a jövő nemzedék nagy részének sorsa a gyámhatóságok gondjaira van bizva, a társhatóságokkal egyenlően a kötelesség teljesitésén tul menő hazafias buzgalommal igyekezik e részben hivatását teljesiteni.

Addig is, mig az egyes felmerülendő esetekben a gyakorlati kivitel előállana, megteszi azokat az előleges intézkedéseket, melyek a czél elérésére szükségesek és kivánatosak.

Ehez képest első sorban utasitja az árvaszék a városi közgyámot, mint haláleset felvevőt, hogy a mint a fent körülirt egyéneknek halálesetéről a 43194—1895. I. M. számu rendelet 2. § a alapján értesül és gyámhatósági beavatkozásnak van helye, a haláleset felvételt, a halotti anyakönyvi kivonattal együtt haladék nélkül küldje meg az illetékes árvaszéknek, illetve terjessze be városi árvaszékünkhöz.

A gyámhatóság alá tartozó ilyen kiskoruak számára nyissa meg a belügyminiszteri rendelet 10. § a értelmében a jogügyi tanácsosunk, mint árvaügyi előadó által szerkesztett minta szerint vezetendő külön nyilvántartást.

Ellenőrizze szigoruan, hogy a családok részére megállapitott vagy megállapitandó államsegélyből a kiskoruak megfelelő ellátásban, szükség esetén gyógykezelésben részesüljenek, illetőleg a segélynek legalább a gyermekekre eső hányada tényleg a gyermekek fentartására fordittassék.

Figyelmezteti az árvaszék a város előljáróságát, valamint a gyámság vagy gondnokság alá helyezendő egyén rokonait vagy más, vele közeli viszonyban álló egyéneket az 1885. évi VI. t.-czikk 10. § ában előirt arra a kötelességre, hogy amennyiben gyám vagy gondnok rendelés szüksége forog fenn, ez esetet a gyámhatóságnak bejelenteni tartoznak.

A kiskoruak jövőjének biztositása czéljából felhivjuk a társadalom nagy és benső érdeklődését a fent körülirt egyének kiskoru gyermekeinek gyámhatósági ügyei iránt.

Különösen felkérjük mindazokat, akik társadalmi összeköttetéseik révén, a társadalmi jótékonyság igénybevételével is, a kiskoruak sorsát akként képesek irányitani, hogy nevelésük, kiképzésük révén megélhetésük és boldogulásuk biztositva legyen, sziveskedjenek önszántukból gyámi tiszt viselésére vállalkozni attól a lelkes tudattól áthatva, hogy nemzetfenntartó munkát végeznek.

Sziveskedjenek az önként vállalkozók neveiket városi árvaszékünknél bejelenteni.

Jelentkezésre kérjük továbbá azokat a nemesszivü családokat, a kik az ily ellátásra szoruló gyermekek tartására, hajlamaiknak megfelelő szakismeretekben való kitanitására, a kiváló tehetségü gyermekeknek pedig tovább képezte tésére hajlandók és képesek.

Vagy ha ilyen jótékony család, a kiskoruaknak saját családi körben való fölnevelésére nem vállalkoznék, de készségesen megfizetné a neveltetéssel járó mérsékelt tartásdijakat, ebbeli szándékát az ily jótékony család sziveskedjék városi árvaszékünknél szintén bejelenteni.

A tartásdijak az árvaszéknél megtudhatók. Ugyancsak jelentkezésre kérjük mindazokat, a kik abból az erkölcsi kötelességből kifolyólag, melyet az ilyen gyámol nélküli árva gyermekekkel szemben a magyar társadalomnak érezni kell, ily árva gyermekeket örökbe fogadni hajlandók.

Az örökbe fogadók az örökbe fogadás alaki nehézségeitől (kérvények, örökbefogadási szerződések szerkesztése, a szükséges okmányok beszerzése stb.) mentesitve lesznek. E tekintetben a teendőkkel árvaszéki ügyészünket bizzuk meg, a ki ezeket hivatalos kötelességből teljesitendi.

Végül a jótékony egyesületeket és intézményeket kérjük, hogy a szóban lévő gyermekek érdekeit a legmelegebben karolják fel akként, hogy elsősorban ezeket részesitsék védelemben és lehetőleg mindazokat az ingyenes helyeket, a melyek rendelkezésükre állanak vagy fognak állani, az ilyen egyének kiskoru gyermekeinek adományozzák.

Rimaszombat r. t. város árvaszékétől.

Rimaszombat, 1915. évi február hó 12-én.

Dr. Kovács, árvaszéki elnök.

Hirek és vegyesek.

A „szerkesztői berkek"-ből. Kissé elkésve hivták fel figyelmünket a „G. U." egy közleményére, melyben szóvá tétetett az, hogy 3 hét előtt egy nyilt levelet adtunk ki s ennek közlési módja és helye nem mindenkinek tetszett; sőt olyan szinben van ez a kis jelentőségü dolog vezető helyen tárgyalva, mintha az a szerke-ztői berkeken belül hallható hangoknak visszhangja volna. — Azon kijelentés, hogy a nyilt levél nyomán támadt reflexió nem akar polémia lenni, felment minket az alól, hogy a részletekbe bocsátkozzunk s több szavunk sem a polemia, sem egyéb czikkezés terén nincs is mint az, hogy a reflexiók tartalmával tökéletesen azonositjuk magunkat azon passzus kivételével, mely *nekünk* volt adresszálva. Nem ismerjük el, hogy valami köze van ezen esetben a czikk közlése módjának annak tartalmához, s hogy névaláirással közölt nyilt levelet okvetlenül csillag alatt kell a közönség köréből közölni; s ha minket, kik három és fél évtized óta rójjuk a sorokat és a kiknek — Istennek hála — érdemeink vannak abban, hogy ez idő alatt épen lapunk komolysága és tisztes munkájával országos nevü férfiak szép polczra emelkedését is elősegithettük, ujságirásra vagy tapintatosságra akar valaki tanitani, hát ki kell jelentenünk, hogy ebből nem kérünk, mert mi elég régóta ismerjük a szerkesztői berkek feladatait, kötelességeit és nagy időnk volt arra, hogy eltaláljuk a közönségnek tetsző hangot és müveljük a helyes irányt. A lényeghez nincs mit szólnunk, mert mi — bár a superlativusok szertelen használatától tartózkodtunk — mindig föltétlen tisztelői és a legmagasabb fokban elismerői voltunk eddig is vármegyénk vezetőjének a hivatalos és köztéren kifejtett érdemes, sikerekben gazdag és mindenki által nagyrabecsült müködésének és személyének. A nyilt levélhez csupán annyi közünk van, hogy annak kiadásával épen hasznos szolgálatot véltünk teljesiteni, mert alkalom nyilott a vidék megnyugtatására, ami illetékes helyről meg is történt. Igazán nem kellett keresnünk, de nem is kerestünk személyi motivumokat. A nyilt levél közlése egyébként arra is jó volt, hogy alkalmat szolgáltasson illetékes helyről annak a nyilvánosságra hozatalára, miszerint augusztus hó 1-étől deczember hó 31-ikéig a hadbavonultak családtagjainak segélyezésére a vármegyében 972784 korona 31 fillér osztatott ki. Őszintén örvendünk, hogy ezt megtudhattuk s kalaplevéve állapitjuk meg, hogy ennek az óriási anyagi segélynek megfelelő helyre juttatásában valóban dicséretes és hálás elismerésre méltó munkásságot fejtett ki a közigazgatás s a kormánynak vármegyénk élén álló köztiszteletnek örvendő exponense: *Kubinyi* Géza főispán, ki eddigi buzgó és odaadó munkásságával nemcsak a mi elismerésünket vivta ki — mert hiszen mi régebbi nehéz időkben is kitartóan mellette voltunk — hanem a vármegye osztatlan nagyrabecsülését is kiérdemelte.

Fényes esküvő. Folyó hó 8-án délelőtt a rozsnyói püspöki leánynevelő intézet házi kápolnájában vezette oltárhoz dobói *Dobay* Károly bártfai tb. főszolgabiró tasnádi *Nagy* Szerénkét, tasnádi *Nagy* Elemér járási főszolgabiró és neje szül. felsőkubini és deményfalvi *Kubinyi* Szeréna kedves leányát. Az esküvőn nagy előkelő közönség vett részt, kiknek soraiban ott volt megyénk főispánja: *Kubinyi* Géza is egész családjával, valamint többen a vőlegény előkelő rokonságából is. Az esketési szertartást sipeki *Balás* Lajos megyéspüspök, v. b. t. t. végezte, ki a szertartás végeztével magas szárnyalásu beszédet intézett az ifju párhoz. Az intézeti kápolnát ez alkalomból szépen feldiszitették délszaki növényekkel s a szertartás előtt, valamint annak végeztével is az intézeti növendékek énekkara énekelt. Az esküvő után a kedves ifju menyasszony szüleinek vendégszerető házánál barátságos lakomán vettek részt az előkelő vendégek. Ugy helyből, mint a vidékről is számosan üdvözölték az esküvő alkalmából a boldog, ifju párt, a kedves szülőket s vármegyénk főispánját és kedves nejét is, mint az ifju menyasszony nagyszüleit. A jókivánatokhoz mi is igaz szivvel csatlakozunk!

Választott birósági kinevezés. Az igazságügyminiszter a rimaszombati munkásbiztositási választott biróság helyettes elnökévé *Fodor* Zoltán rimaszombati kir. törvényszéki birót — az itteni birói kar kiválóan képzett és közkedvelt tagját — három év tartamára kinevezte.

Katonai előléptetések. A király dr. *Benyo* Gyula ügyvédet, tartalékos vadászhadnagyot — ki a déli harcztéren teljesitett szolgálatot — 1914. nov. 1-től számitandó ranggal tartalékos főhadnagygyá nevezte ki.

Sipos Béla hadnagy — az itteni államépitészeti hivatalnál sokáig müködött mérnök — szintén főhadnagygyá lett előléptetve.

Adamis Gusztáv, a rozsnyói ág. h. ev. főgimnázium igazgatója is főhadnagygyá neveztetett ki.

Kinevezés. A hadtestparancsnokság dr. *Sigmund* József operateurt, beszterczebányai népfölkelő főorvost, az ottani katonai tartalékkórházak helyettes parancsnokává nevezte ki.

Magas elismerés. A király megparancsolta, hogy dr. *Uthy* László a 37. hadosztály egészségügyi intézetéhez beosztott m. kir. honvédezredorvosnak — Uthy Antal itteni kath. kántor derék fia — az ellenséggel szemben tanusitott kiváló és önfeláldozó magatartásáért dicsérő elismerése tudtul adassék.

Doktorrá avatás. *Jellinek* Adolf orvos jelöltet, *Jellinek* Bertalan derék és képzett fiát, aki most szolgálja önkéntes évét s ki a szigorlatot szép eredménnyel letette, folyó hó 13 án a budapesti tudomány-egyetemen orvosdoktorrá avatták.

Katonaorvosok előlépése. Az orosz fogságban levő dr. *Kallós* Jenő csizi fürdőorvos, népfelkelő segédorvos, továbbá a détéri származásu dr. *Braun* Gyula budapesti orvos, Braun Sándor itteni eczetgyáros testvére — népfelkelő segédorvos, ki a déli harcztéren tesz szolgálatot, népfölkelő főorvosokká lettek előléptetve, dr. *Büchler* Gyula füleki orvos — főgimnáziumunk volt jeles növendéke — népfölkelő segédorvos szintén főorvos lett.

Áthelyezés. A m. kir. pénzügyminiszter *Máthé* János edelényi kir. adótisztet hasonminőségben a helybeli kir. adóhivatalhoz helyezte át.

Vöröskereszt-egyleti kitüntetés. *Ferencz Szalvátor* főherczeg, lovassági tábornok a királytól nyert jogok alapján *Wild* Ernő méntelepi őrmesternek — ki a Vöröskereszt kisegitő kórház müködésénél élénk tevékenységet fejt ki — a Vöröskereszt-egylet körül szerzett érdemek elismeréseül az e czélra alapitott bronz diszérmet adományozta. Az érem, mely egyik oldalán „1864—1914" évszámokat, másik oldalán „Pro patria et humanitati" feliratot viseli, most érkezett meg a főherczeg sajátkezü aláirásával ellátott s Budapesten február 6 án keltezett csinos oklevél kiséretében.

Mult idők emléke. Egy fénykép és gyászjelentés fekszik előttünk s elszorul a szivünk a fájó érzésektől. — A fénykép 1892 ből való s egy csoportban mutatja a „Gömör-Kishont" akkori szerkesztőségét, kik buzgó és lankadatlan ambicióval, lelkes munkakedvvel állottak be a gárdába, hogy önzetlen munkásságukkal szolgálják a zsurnalisztika nehéz és sokszor hálátlan terén a közügyet. — *Lőrinczy* György, immár országos nevü iró, jeles poéta, a Petőfi-Társaság érdemes tagja volt akkor a szerkesztő s körülötte láthatók: néhai *Fábry* János, dr. *Veress* Samu, *Perecz* Samu, dr. *Richter* Aladár (kolozsvári egyet. professzor), dr. *Szeless* Ödön, néh. dr. *Kármán* Zoltán, *Simkó* Endre (p. isk. igazgató Sopron), dr. *Kármán* Aladár, néh. *Markó* István, id. *Rábely* Miklós kiadótulajdonos s a kedvencz szedőgyerek: *Kerekes* Pista, most megyei árvaszéki irodatiszt. Szép társaság, mely minden héten összejött s megbeszélte, feldolgozta a heti eseményeket. Közéletünk tisztes és érdemes alakja, a jó öreg *Fábry* János, főgimn. tanár, muzeumigazg., azóta elköltözött az élők sorából, követte őt dr. *Kármán* Zoltán, a fényes tehetségü budapesti ügyvéd s most kidőlt *Markó* István — ki mindig kedvesen, meleg szeretettel és hálával emlékezett viszsza arra az időre, melyet az itteni törvényszéknél és a mi körünkben töltött. Szikszón volt vezető királyi járásbiró, Abauj-Tornavármegye törvényhatósági bizottságának buzgó tagja, a sajóarnóti ág. ev. egyház felügyelője, a szikszói ref. egyház presbitere, ki áldásos és tevékeny életének 47-ik s boldog házasságának 13-ik évében folyó hó 1-én Szikszón elhunyt, mélységes és őszinte részvétet keltve széles körökben. Halálát özvegye szül. Juhász Ilona, leánya Mártuska, édesanyja özv. Markó Józsefné született Hornbacher Izabella, testvérei: *Markó* György, *Markó* Miklós hirlapirótársunk és *Markó* Frigyes s kiterjedt rokonság gyászolja. Folyó hó 3-án temették az elhunytat Szikszón óriási részvét mellett. — Emlékét őszinte szeretettel és igaz kegyelettel megőrizzük!

Halálozások. Dobsina város társadalmában osztatlan, mély részvétet keltett *Klein* Samunak, a dobsinai polgári tak.-pénztár r.-társ. egyik megalapitójának és első igazgatójának folyó hó 6-án 69 éves korában bekövetkezett elhunyta. A takarékpénztár igazgatósága és felügyelőbizottsága külön gyászjelentést adott ki a halálesetről. F. hó 8 án nagy részvét mellett temették el a társadalmi téren is élénk és közhasznu tevékenységet kifejtett férfiut.

Losonczon özv. *Szlávy* Lajosné szül. Turcsányi Lujza, köztiszteletben állott urnő, folyó hó 3 án 77 éves korában rövid szenvedés után elhunyt. Folyó hó 5-én temették nagy részvét mellett az elhunytat, kiben az itteni *Fábry*-család tagjai közeli rokonukat gyászolják.

Liptay János volt városi kocsis, folyó hó 12 én 59 éves korában városunkban elhunyt.

Elhunyt katona. A helyőrségi kórház fertőző osztályán f. hó 8-án rövid 3 napig tartó betegség után elhunyt az avasujvárosi származásu *Dudás* Mihály népfelkelő 22 éves korában. Folyó hó 10-én délelőtt temették a szokott katonai pompával.

Neumann Sámuel ökörmezői származásu 29 éves katona — ki az itteni 5. gyalogezrednél tett szolgálatot — folyó hó 10-én néhány napi betegség után tüdőgyulladásban a helyőrségi kórházban meghalt. Folyó hó 12-én délután temették katonai pompával a közkórházból. Hült tetemei felett *Singer* Rezső főrabbi mondott megható gyászbeszédet.

Kórházak vizsgálata. A kassai katonai parancsnokság egészségügyi főnöke: dr. *Halbhuber* Ferencz főtörzsorvos Székesfehérvárról f. hó 12-én városunkba érkezett s dr. *Politzer* segédorvos, itteni orvosfőnök kiséretében látogatást tett *Kubinyi* Géza főispánnál, majd *Wiktor* Tádé cs. és kir. kamarás ezredessel és *Kubinyi* Géza főispánnal a katonai segédorvos kiséretében látogatást tett a Vöröskereszt-egylet szükség-tartalék kórházában, hol dr. *Zehery* István főorvos kalauzolta az inspicziáló főtörzsorvost. Innen a vármegyei közkórházba ment a hivatalos bizottság s itt dr. *Fuchs* Izsó közkórházi helyettes osztályvezető orvos kalauzolása mellett megtekintették a kórházat. A főtörzsorvos s a kiséretében megjelent urak teljesen meg voltak elégedve a tapasztaltakkal s ennek ismételten elismerő szavakkal kifejezést is adtak.

Népfölkelő bemutató szemle. A vármegyei Hivatalos Lap ma megjelent rendkivüli számában közhirré teszi a beszterczebányai honvédkiegészitő parancsnokság a vármegye alispánjának hozzájárulásával létesitett népfölkelő bemutató szemle-tervezetet, mely szerint február 18-tól márczius 24-ig fog tartani a szemle. Február 18-án Nagyrőczén, 19—20-án Jolsván, 22—23-án Tornalján, 24—25-én Putnokon, 26—27-én és márczius 3-án Feleden, márczius 4-én Rimaszombatban lesz a szemle; a II-ik bizottság 18-án Ratkón, 20—22—23-án Nyustyán, 25—26-án Nándorvölgyön, a III. számu bizottság 18-án Dobsinán, 20—24-ig Rozsnyón fog müködni.

Az uj adó. A hadsegélyezés czéljaira a jövedelemadónak ideiglenes és részleges életbeléptetéséről szóló 1914 évi XLVI. t-cz. 1. §-ában foglalt rendelkezések alapján mindenki, akinek összjövedelme az 1914. évben a 20000 koronát meghaladta, ezen őt, illetve a vele közös háztartásban levőket megillető összjövedelméről, származzék az akár a magyar szent korona országainak területéről, akár a külföldről, 1915. évi febr. hó 28-ig bezárólag az előirt vallomási iven vallomást adni tartozik. — A pénzügyigazgatóság terjedelmes hirdetményben teszi közzé a jövedelmek bevallására vonatkozó tudnivalókat s az érdeklődők a hirdetményt nálunk is elolvashatják.

Sebesült katonák érkezése. F. hó 7-én, vasárnap délután Losonczról a Vöröskereszt egylet szükség-tartalék kórházába a kárpáti és galicziai harczokban mult hó végén megsebesült 110 katona érkezett, kiket az állomáson dr. *Lusztig* Sándor és dr. *Fuchs* Izsó Vöröskereszt-egyleti orvosok *Gaál* Emil gondnokkal együtt fogadtak s egyenesen a kórházba irányitottak, hol rögtön megfelelő gondos ellátásban részesültek. E héten ujabb értesités jött, hogy a Vöröskereszt-egylet kórházába 70 sebesült érkezik folyó hó 13-án s a méntelepi kisegitő kórházba ugyanekkor 15 sebesült érkezik Losonczról. E héten a Vöröskereszt szükségtartalékkórházában a létszám volt: 274 harcztéri sebesült, 141 helyőrségi beteg, s a járványkórházban 18 beteg.

Véletlen találkozás. E czimmel vettük Pécsről a következő sorokat: „A világháboru zürzavarában sokféle örvendetes pillanata van a sorsnak. Egyik példája velem is megtörtént itt Pécsen. Történetesen két „Gömör Kishont" ot kaptam, de az egyik a kórházba volt czimezve s Hudiczius Pista ötödéves orvostanhallgatónak — legkedvesebb barátomnak — szólt, kivel valamikor egyszerre léptem át az iskola falait s annak elhagyásától kezdve csak most kerültünk össze. A déli harcztérről került az itteni kórházba srapnell okozta sulyos sebbel a ballábszárán. Gyógyulása elég sok időt vesz igénybe, — a mint láttam, — de már jól érzi magát és egykor büszkén hirdetheti majd ezüst vitézségi érdemével, hogy ő is megtette, a mit megkövetelt a haza. *St. C. C.*"

Helyreigazitás. Lapunk 5-ik számában a segélyakczió nyugtázásánál az adakozó *Hankó* Pálné, vereskői herczegi főerdőmérnök nejének neve helyett Hapesz Pálné szerepel. Ezennel helyreigazitjuk.

Vöröskereszt közgyülés. Jolsva és Nagyőcze r. t. városok, valamint a jolsvai, ratkói és garamvölgyi járások vöröskereszt egyletének városi választmánya f. hó 21-én Jolsván a városházán *évi rendes közgyülését* tartja.

Temetkezési egyleti gyülés. A polgári olvasókör kebelében fennálló temetkezési egylet választmánya mult vasárnap folyó hó 7-én id. *Rábely* Miklós elnöklésével ülést tartott, melyen uj tagokat vettek fel az egyesület kebelébe s elhatározták, hogy az évi rendes közgyülést *márczius hó 14-én tartják meg.* A számvizsgáló-bizottság jelentést tett a pénztár vizsgálat eredményéről, mely szerint az egylet vagyona 58484 korona 53 fillér.

Apolló szinház. A helybeli mozgófény képszinházban tegnap szombaton és ma vasárnap szenzáczós háborus müvészeti előadást tartanak. A programm főbb számai: *A hadi titok. A kik itthon maradtak. Itthon felejtett hős. Három baka. Hazafias prológ.* A következő müvészek és müvésznők szerepelnek: *Beleznay* Margit, *Aradi* Aranka, *Vágó* Géza, *Horváth* Kálmán. Lesz még háborus mozgó fénykép is. Vasárnap d. u. 2 és 6 órakor katonai előadás lesz, 4 órakor zóna előadás, 8 órakor rendes helyárakkal tartanak előadást.

PÁSZKA-SÜTÉS. **Tisztelettel értesitem a t. cz. közönséget, hogy a pászka-(maczess)-sütést megkezdtem és csakis azok tarthatnak rá igényt, kik e hó 20-ig nálam személyesen vagy levélileg rendelést eszközölnek.**

Tisztelettel:
BLUMENTHAL JAKAB.

Köszönetnyilvánitás.

Mindazoknak, kik mérhetetlen kettős gyászom lesujtó óráiban jóleső részvétükkel megvigasztalni igyekeztek, ez uton mondok sajgó szivem hálás mélyéből köszönetet. — Rimaszombat, 1915. február 12

Deutsch Géza.

Halálos forrázás. Turcsokon *Likó* János ottani lakos János nevü két éves fia a forró vizbe esett, minek következtében kapott sebeiben folyó hó 10-én belehalt. A hulla boncolása elrendeltetett és folyó hó 11-én Turcsokon eszközöltetett. A nyomozás folyik, hogy terhel e valakit gondatlanság.

Cabaret. A helyben állomásozó katonaság tisztikara mult szombaton (folyó hó 6-ikán) a Hungária nagytermében kedélyes és pompásan sikerült cabaret rendezett, melyen az itt katonai szolgálatot teljesitő müvészi erők müködtek közre s a hallgatóságnak sok élvezetet szereztek; kár, hogy hadi czélokra mérsékelt beléptidij mellett ilyen hangversenyt nem rendeznek, az bizonyára szép erkölcsi és anyagi haszonnal járna.

Öngyilkos földmives. *Kasza* Péter 48 éves, hanvai lakos, földmives folyó hó 11-én reggel 8 órakor Hanván a lakásának padlásán felakasztotta magát. Mire tettét észrevették hozzátartozói, már halva volt. Tettét életuntságból követte el.

A jégpályáról. A február elejére beállott hidegek óta megnyilt a jégpálya a korcsolyázók nagy örömére, akik sürün is látogatták a jeget, kivált azokon az estéken, a mikor a kitünő zene hangjai mellett lehetett ellejteni a sikamlós pályán. Pár nap óta azonban ismét lágyabb szellők lengedeznek és abba kellett hagyni a jégsportot, de reméljük, hogy február hoz még kemény, fagyos időt és fognak még egynéhányszor jégsportot üzni Halifax hivei.

Utonálló czigány. *Botló* Gusztáv pelsőczi czigány folyó hó 9-én délután Özörény község határában Elek János 65 éves mellétei lakost megtámadta, a földre leteperte és tőle 10 korona készpénzt erőszakkal elrabolt és aztán megszökött. A tettest a csendőrség elfogta és folyó hó 10-én a kir. ügyészségnek átadta.

Baleset robbantásnál. Tiszolczon f. hó 12-én a Fiabane-féle kőbányában robbantás volt s az ott alkalmazott 22 éves *Lacskó* István kiváncsian kidugta fejét rejtekhelyéből, hogy a robbanást lássa. Egy kődarab ekkor fejére zuhant s összetörte koponyáját, ugy, hogy sulyos sérülésével az első orvosi segélynyujtás után beszállitották a helybeli közkórházba.

Elitélt tolvaj. Felsőváljon mult év december 12-én *Seres* Hompo István a Lőkös Pálné kamaráját feltörte s onnan 25—30 kgr. rozsot lopott s azt Rót Sándor korcsmárosnak el akarta adni, ő azonban bejelentette az elöljáróságnak az esetet s a helybeli kir. törvényszék f. hó 12-én jogerősen három heti fogházra itélte a rozstolvajt.

Leforrázott czigány. Gömörszőlősön 1914. augusztus 23-ikán a néhány nap óta haragban levő Ruszó Zsuzsanna és Nyiri Ferencz között szóváltás támadt, s Ruszó Zsuzsi egy forró vizzel telt bögrét vett magához s azzal leforrázta a Nyiri Ferencz arczát. Az elszenvedett égés olyan sulyos volt, hogy a sérült arczán torzitó hegesedések maradtak vissza. A helybeli kir. törvényszék f. hó 5-én vonta kérdőre a 28 éves Ruszó Zsuzsannát és sulyos testi sértés büntette miatt jogerősen két havi fogházra itélte.

Segélyakczió. A segélyző bizottság társelnökéhez: *Lukács* Gézánéhoz legutóbb a következő adomány érkezett:

Szántó Sándorné tiszolczi jegyzőné 4 ing, 2 lábravaló, 1 törülköző, 2 pár harisnya, 2 párnahaj.

Az adományért hálás köszönetet mond a segélyző bizottság elnöksége:

Lukács Gézáné, társelnök. *Kubinyi Géza,* főispán, elnök.

Adományok. A Vöröskereszt egylet részére a következő pénzbeli adományok érkeztek:

Rimaszombati korcsolya-egylet 50 korona.
Kohn Albert 25 korona.
Özv. Szabó Elemérné 10 korona.
Egy anya 2 korona.

A nemesszivü adakozóknak hálás köszönetet mond *a vezetőség.*

CSARNOK.

Árvavár fokán.

Irta: ONDERA JÁNOS.

Fönn, magasan, 508 méterrel a tenger szine fölött, hatalmas, ormótlan kősziklák tetején áll Árvavára. Csodás, fenséges alakjával mintegy utolsó bástyája a magyar hazának, büszkén, hivalkodva néz le a vándorra, ki sietős léptekkel iparkodik tovább.

A vándor elmegy, ő pedig csak áll, bámul tovább azzal a fenséges hatalmával, melyet sem évszázadok gyilkos golyóhada, sem az égiháboruk hatalma nem dönthetett le.

Pedig kitudja, hogy a várfalak, hol ma turisták százai szegzik tekintetüket a völgyben pihenő házacskákra, nem lesznek-e valamikor vijjongó sasoknak fészkelő tanyája s vajjon nem fognak-e onnan valamikor megriadt denevérek repülni utnak, ha reájok akad egy kutató kéz.

Csöndesen, halkan mélázgatok a bástya fokán s lelkemre a megilletődés csendje száll...

Ugy állok itt fönn, akár egy megkoronázatlan ura a várnak, ki messze mélázón tekint le a völgybe s lelkét egy ezeréves várnak története ringatja el.

Fenséges, káprázatosan nagyszerü e táj, egy elmulásra, merengésre késztető hangulat minden varázsával.

S mikor kiállok a fellegvár oromzatára, ahová már csak halkan, megtisztulva, megszürődve érkeznek fel a hangok, alattam egy 110 méteres mély völgy fekszik, melynek kanyarulatában méltóságos lassusággal csörgedez az Árva. Ugy néz ki e kis folyó, mintha millió meg millió halpikkely tánczolna a hátán, melyeken ezer és ezer szinben ragyog a nap.

Az északi szél lassan reszket el a tájon. A fenyők megmozdulnak és sejtelmesen, fájón zokognak belé a légbe. Ugy hangzik, mintha megszámlálhatatlan hárfa zengene, vagy mintha messziről, tulonnan a hegyeken, egy megtiport nemzet sóhajtozna. S ki tudja, vajjon nem e a legyürt lengyel nemzetnek fájó keservei ezek, melyben egy igába vert nép a hatalmát siratja.

Szegény Árva, büszke Árvavára, mely állsz szilárdan, rendithetetlenül, óh be sokat mesélsz! S meséid szebbek nekem, mint Karthágónak letünt romjai!

Mi tagadás, tengeren még nem jártam soha, nem tudom mit tesz apró pléhskatulyákon az elemek bömbölő hadával harczolni, s azt sem tudom mi az, a gyilkoló szerszámok öldöklő hadai közepette az életért remegni, de azt hiszem, ha mindezek után nem tud valaki megtanulni imádkozni, ugy jőjjön ide, s a csend néma magánya meginditja lelkét... Oh természet, csodás természet, imára hangolod lelkemet... Hiába, olyan itt fönn a levegő, a milyen csak Árvában lehet s az is csak fönn a várfokán...

S most halkan, pianóban hangzik fel a zene. A lengyel himnuszt játszák. Megindultan, remegőn hallgatom, s ugy érzem, hogy valóban egy nemzet fájdalma zokog... Hatalmas tapsvihar. A lengyel turisták tapsolnak. Istenem ugy szeretik ők ezt a várat, de hisz' oly közel van hozzájuk...

A nap lebukik a hegyek mögé s készülődünk. Lovaink lépésben indulnak a poros országutacskán, mindenütt az Árva mellett. Még visszanézünk. Még látni akarjuk a bástyát, mely oly sok időt látott leperegni maga előtt, még látni akarjuk a tetőt, mely alatt oly sok nagy férfi emlékét őrzik... A felső bástya fokát már eltakarta a hegy. Már messze vagyunk. Csak a vártorony óraütését halljuk. Mily impozáns lehet éjjel 1 órakor itt fönn, mikor az óra elüti a tizenkettőt, s utána hallgató, ijesztő csendben csak a vár áll sziklatalapzatán, s mesél, mesél valami különös hangon, letünt századok érthetetlen nyelvén...

Még egyszer visszanézünk, bucsut intünk, s kocsink eltünik a haragosan kanyargó hegyek között.

Óh Árvavára, di cső, Árvavára mely állsz századok óta rendithetetlenül, oh csak állj, beszélj, beszélj nekünk tovább... A te meséd a mi mesénk...

Szerkesztői üzenetek.

Scriba. Versei közül az első megüti a mértéket; a másik kettőben még a Pegazust nem üli meg biztosan; itt-amott még megbicsaklanak a rimek és a kifejezések

Házvezetőnét

keresek — tisztességes, megbizhatót — egytagu családhoz, a ki az összes háziteendőket — két cseléd segitségével — végzi. Nyugodt otthonra talál és jó bánásmódban részesül.

Özv. Czibur Kálmánné Csetnek, Gömörm.

Bérbeadó lakás.

A **Kossuth Lajos-utcza 22. szám** alatti udvari lakás — mely áll két szoba, konyha, előszoba, kamra, vizöblitéses closetből — **május 1-ére bérbeadó.**

Lakások.

A Tamásfalvi-utczai **DICKMANN**-féle házban **egy 3** és **egy 5 szobás** első-emeleti **lakás** fürdőszobával és más mellékhelyiségekkel **május 1-ére kiadó.**

Értesités.

Van szerencsénk a t. részvényeseink szives tudomására hozni, hogy

közgyülésünk

1915. február 24-én a hirdetett d. e. 9 óra helyett **délután 2 órakor** fog megtartatni.

Putnoki Takarékpénztár Igazgatósága.

1—*

Lakások.

Az **Erzsébet-tér 16. szám alatti** emeleti lakás és a **Szijjártó-utcza 45. szám alatt** levő félemeleti lakás

f. évi május hó 1-étől bérbe kiadó.

Értekezni lehet a tulajdonos:

KOHN ADOLF

füszerkereskedőnél, Erzsébet-tér 16. sz. a.

Meghivó.

A TORNALJAI TAKARÉKPÉNZTÁR

1915. évi február hó 25-én délelőtt 10 órakor saját helyiségében tartja

XLII. évi rendes közgyülését,

melyre a t. részvényesek meghivatnak. — Tornalja, 1915. évi február hó 11-én.

Az igazgatóság.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése.
2. A mérleg megállapitása, a nyereség felosztása és a felmentvény megadása.
3. Alapszabály 2, 3, 4, 9, 10, 12, 13, 20, 23, 54, 55, 58, 60, 61, 64, 71, 72, 73, 76, 84, 87, 88, 89. és 90—100. §§-ainak módositása.
4. Alapszabályszerüleg beadott inditványok tárgyalása.

Tartozik — **Mérleg-számla 1914. deczember 31-ikén.** — **Követel**

Vagyon	Egyenként kor.	Egyenként fill.	Összesen kor.	Összesen fill.	Teher	Egyenként kor.	Egyenként fill.	Összesen kor.	Összesen fill.
Készpénzkészlet	51893	24			Részvénytőke			400000	—
Pénzintézeteknél elhelyezett tőkék ...	173016	77	224910	01	**Tartalékok:**				
Kölcsönök:					Rendes tartalék...	190000	—		
Váltóállomány	1617954	23			Árfolyam tartalék	30186	72		
Jelzálog-kölcsönök	1139065	11			Nyugdijalap	30521	64	250708	36
Törlesztéses kölcsönök	526489	97			**Betétek:**				
Kötvénykölcsönök	448180	62			Könyvecskére	2940902	37		
Adósok folyószámlán	508288	77			Folyószámlára	171655	89	3112558	26
Lombardkölcsönök	44	—	4240022	70	Visszleszámitolt váltók			474259	—
Értékpapirok			234931	90	Ratkói fiók			173338	64
Intézeti ház			50000	—	Különféle hitelezők			260220	38
Butor s felszerelés			4800	—	Átmeneti tételek			39984	31
Különféle adósok...			5764	33	Nyereség			79849	37
Átmeneti tételek			30489	38					
			4790918	32				4790918	32

Tartozik — **Veszteség- és nyereség-számla 1914. deczember 31-én.** — **Követel**

Költségek	Egyenkint kor.	Egyenkint fill.	Összesen kor.	Összesen fill.	Jövedelmek	Egyenkint kor.	Egyenkint fill.	Összesen kor.	Összesen fill.
Kifizetett kamatok	180815	07			1913. évről áthozott nyereség... ...			11034	32
Különféle költségek és adók	55482	03			Kamatjövedelmek			326030	03
Igazgatósági és napibiztosi dijak ...	1068	—	237365	10	Különféle jövedelmek			12306	02
Leirások:									
Kölcsönökből	4416	—							
Értékpapirokból	27187	50							
Butor és felszerelésekből	534	60							
Óvási dijakból	17	80	32155	90					
Nyereség			79849	37					
			349370	37				349370	37

Tornalja, 1914. évi deczember hó 31-ikén.

Góts Mihály, pénztárnok. *Tornallyay Zoltán,* igazg. elnök. *Balázs Andor,* igazgató. *Dr. Radvánszky György,* alelnök. *Dr. Ferderber Jakab,* ügyész. *Fodor Jenő, Gaál Gusztáv, dr. Hámos László, Ifj. Hevessy László, dr. Király Kálmán, Rottmann Ignácz, Schwartz Ede, Urszinyi Zsigmond,* ig. tagok. *Moesz Miksa,* f. biz. elnök. *Hámos Árpád, Hevessy László, Pazár Andor, Soldos Árpád, Friedman Mór,* f. biz. tagok.

HASZONBÉRBE ADÓ

Rimaszombatban, Erzsébet-tér 21-ik szám alatt egy nagyobb

üzlethelyiség a hozzátartozó raktárakkal,

emeleti és földszinti udvari lakással együtt folyó évi **május elsejétől** több évre. Ugy az emeleti, mint a földszinti lakás, külön-külön magában is kiadó.

Értekezhetni lehet a tulajdonossal:

Kispást-tér 8. sz. alatt.

Kiadó lakások.

Folyó év **május hó elsejétől Ferenczy-utcza 6. sz.** alatt és **Deák Ferencz-utcza 10. sz.** alatti házamban, a mely a Tompa-utczára néz, több kényelmes lakás (villanyvilágitással és vizvezetékkel felszerelve) **bérbe kiadó.** — Értekezni lehet: **Benyó Béla** tulajdonossal, Deák Ferencz-utcza 8. szám alatt.

Ugyanitt literes pecsételt üvegekben kiváló jó minőségü **saját termésü uj és ó-bor** kapható.

Tisztelettel:
Benyó Béla.

3—3

ZAVADSZKY EDE ezelőtt HOLLÓSY JÓZSEF

2—* **TEMETKEZÉSI VÁLLALATA**

RIMASZOMBAT, DEÁK FERENCZ-UTCZA 24. SZ.

Van szerencsém a helybeli és vidéki tisztelt közönség szives tudomására hozni, hogy a néh. **HOLLÓSY JÓZSEF**-féle **temetkezési vállalat a Deák Ferencz-u. „ZSUFFA"-féle házban** van elhelyezve, hol nagy raktárt tartok mindenféle **ércz-** és **fakoporsókból,** valamint a temetkezésekhez szükséges összes kellékek s felszerelésekből, mi nélfogva azon helyzetben vagyok, hogy bármilyen diszes vagy egyszerü temetések rendezését, nemkülönben a temetésekkel járó összes teendőket, hullaszállitásokat és exhumálasokat is, a legszolidabb feltételek mellett vállalhatom.

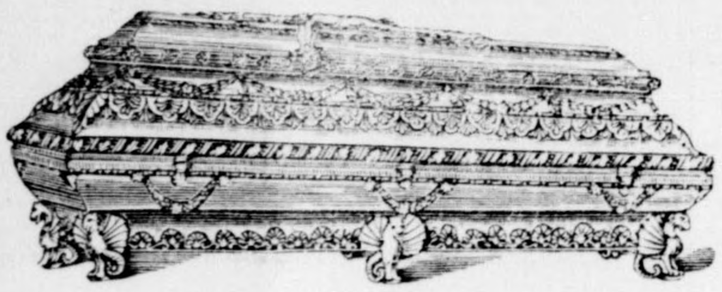

A helybeli és vidéki n. é. közönség jóakaratu pártfogását tisztelettel kéri:

ZAVADSZKY EDE RIMASZOMBAT, Deák Ferencz-utcza 24.

Ujságpapiros

(csomagoláshoz) kereskedők, mészárosok, hentesek részére jutányos áron kapható **e lap kiadóhivatalában.**

Telefon szám: 52.

RÁBELY MIKLÓS FIA

KÖNYVNYOMDÁJA ÉS KÖNYVKÖTÉSZETE

RIMASZOMBAT, ERZSÉBET-TÉR 9.

Telefon szám: 52.

Ajánlom a legujabb rendszerü gépekkel felszerelt, modern berendezésü **könyvnyomdámat és könyvkötészetemet,** minden e szakba vágó munkák pontos, gyors és izlésteljes kivitelére.

Iskoláknak: oklevelek, értesitők, bizonyitványok stb. **Ügyvédeknek:** intőlevelek, kérvények és keresetek, meghatalmazások, dijjegyzékek, kötvények, szerződések, óvások, levélpapirok, levélboritékok. — **Pénzintézeteknek:** alapszabályok, értékpapirok, részvények és szelvényivek, betéti könyvecskék, üzleti könyvek, mérleg-számlák stb. — **Kereskedőknek és Iparvállalatoknak:** körlevelek, árjegyzékek, számlák, üzleti könyvek, czimkék és ragczédulák, intőlevelek, levélpapirok és boritékok czégnyomással, czimkártyák, üzleti jelentések, levelezőlapok stb. — **Továbbá:** falragaszok, hirdetmények, műsorok, étlapok, eljegyzési és esketési értesitők, meghivók, tánczrendek, gyászjelentések, névjegyek stb.

A „GÖMÖR-KISHONT" kiadóhivatala.

Izléses munka. Jutányos árak.

Könyvkötészetem: — a legujabb gépekkel és segédeszközökkel felszerelve — mindenféle könyvkötői és diszmunkák kifogástalan elkészitését gyorsan és méltányos árak mellett felvállal.

Gyász-szallagok föliratai gyorsan és izlésesen eszközöltetnek.

Izléses munka. Jutányos árak.

Rimaszombat, 1915. Nyomatott id. Rábely Miklós Fia könyvnyomdájában.